

Aloite nuorisovaltuuston edustusoikeudesta kunnanhallitukseen

Kunnanhallitus 16.03.2020 § 60

Nuorisovaltuuston edustajalla on hallintosäännön 128.1 §:n 4. kohdan mukaisesti läsnäolo- ja puheoikeus lautakuntien ja valtuuston kokouksissa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa. Läsnäolo-oikeus ei koske salaiseksi määrättyjä asioita.

Nuorisovaltuuston muita käytössä olevia vaikutuskeinoja on mm. päättäjien ja nuorisovaltuuston tapaaminen.

Hallintosäännön 128.2 §:n nojalla toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Nuorisovaltuusto on esittänyt, että sille annetaan oikeus nimetä läsnäolo- ja puheoikeutettu edustaja Nurmijärven kunnanhallitukseen. Edustusoikeus toteutuisi muuttamatta hallintosääntöä pykälän 128 kohdan 4 osalta kuvatulla tavalla. Esitystä perustellaan monin tavoin:

kunnanhallitus käsittelee nuorten kannalta merkittäviä asioita mm. investointien sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta

Kuntalain 26 pykälä korostaa vaikutusmahdollisuuksien luomista nuorisovaltuustolle edistää lasten ja nuorten kannalta merkittäviä asioita

vastaava oikeus on annettu ainakin Espoossa ja Vantaalla sekä useissa pienemmissä kunnissa – arviolta 10 %:ssa kuntia ja

nuorilla on muita kansalaisryhmiä heikommat mahdollisuudet vaikuttaa kunnan päätöksentekoon, koska ei ole äänestys-oikeutta alle 18-vuotiailla.

Asiaan liittyy vaikuttajatoimielinten toimintamahdollisuuksien kehittäminen kunnassa.

Nuorisovaltuuston ohella vammaisneuvosto ja vammaisneuvosto toimivat kunnassa oman kohderyhmänsä elinolojen edistäjänä. Vaikuttajatoimielimet ovat toimineet mm. kutsumalla eri asiantuntijoita kuultavaksi ja tekemällä esityksiä kunnan toimielimille. Kunnalla on vielä mahdollisuuksia lisätä vuoropuhelua vaikuttajatoimielinten ja esim. kunnanhallituksen kesken.

Nuorisovaltuuston on voinut muista vaikuttajatoimielimistä poiketen nimetä edustajansa keskeisiin lautakuntiin ja valtuuston kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella. Osallistuminen on tuonut hyötyä monin tavoin sekä tietona toimielimille että nuorille asioihin perehtymisenä.

Kuntaliiton kehitysjohtaja Sini Sallinen otti marraskuussa 2019 kantaa puolustamalla vaaleilla valittujen edustajien merkitystä kunnallisessa päätöksenteossa, mutta myös asioiden käsittelyssä. Hän korosti kuntalaista lähtevää vaikuttajatoimielinten roolia kunnassa olla yhteistyössä päätöksiä tekevien toimielinten kanssa eri tavoin.

Kunnanhallitus edustaa valtuustoa suhteellisuusperiaatteen mukaan. Mikäli nuorisovaltuutettu toimii läsnäolo- ja puheoikeudella toimielimessä, niin hänelle ei voi antaa salaisia tietoja vastuulleen. Kunnanhallituksen roolina on toimia kunnassa päätösten tekemisen ja kehittämisen ohella ristiriitojen ratkaisijana, ja sillä voidaan perustella, että kokoonpanoon ei kuulu minkään vaikuttajatoimielimen edustaja.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää, ettei se ei hyväksy nuorisovaltuuston esitystä edustajan saamisesta kunnanhallitukseen puhe- ja läsnäolo-oikeudella. Kunnanhallituksen ja vaikuttajatoimielinten yhteistyötä kehitetään muulla tavoin.

Valmistelija

hallintojohtaja Jukka Anttila, puh. 040 317 2001

Päätös

Kunnanhallitus palautti asian yksimielisesti uudelleen valmisteluun siten, että tarkastellaan laajemmin vaikuttajatoimielimien roolia kunnanhallitustyöskentelyssä.

Jakelu

Nuorisovaltuusto/puheenjohtaja

Kunnanhallitus 07.06.2021 § 164

134/00.01.02.04/2020

Nuorten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen on tärkeää sekä nuorten osallisuuden edistämiseksi että demokratiakasvatuksen kannalta. Nuorisovaltuustojen tärkein vaikuttamiskeino päätöksenteossa on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan toimielimissä. Nuorisovaltuusto poikkeaa tältä osin muista vaikuttajatoimielimistä siitä syystä, että alle 18-vuotiaat eivät voi äänestää omaa edustajaansa valtuustoon tai toimielimiin.

Nurmijärvellä nuorisovaltuustolla voidaan todeta olevan hyvät mahdollisuudet vaikuttaa kunnan päätöksentekoon. Nuorisovaltuuston edustajalla on hallintosäännön 130 §:n nojalla puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston ja lautakuntien kokouksissa pl. tarkastuslautakunta. Läsnäolo-oikeus ei koske salaiseksi määrättyjä asioita. Edustuksellisten kanavien lisäksi nuorisovaltuusto voi vaikuttaa myös muulla tavoin asioiden valmisteluun.

Vaikuttajatoimielinten osallistumisesta valmistelu- ja päätöksentekoprosessiin on keskusteltu hallintosäännön päivityksen yhteydessä. Vaikuttajatoimielinten osalta keskeisin asia on lisätä vuoropuhelua valmistelijoiden ja vaikuttamistoimielinten välillä jo asioiden valmisteluvaiheessa. Hallintosääntöluonnoksen 126 §:ään on lisätty valtuuston kyselytuntien osalta maininta siitä, että kyselytunnille voidaan tarvittaessa kutsua vaikuttamistoimielinten edustajia ja muita asiantuntijoita.

Nuorisovaltuusto on esittänyt, että nuorisovaltuuston edustajalle annetaan läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksen kokouksiin. Pysyvää läsnäolo- ja puheoikeutta kunnanhallitukseen ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi siitä syystä, että kunnanhallitus käsittelee merkittävän paljon luottamuksellisia asioita liittyen muun muassa valmisteluvaiheen asioihin sekä omistaja- ja konserniohjaukseen. Nuorisovaltuustolla on jo pysyvä puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakuntien ja kunnanvaltuuston kokouksiin ja sitä kautta merkittävä mahdollisuus vaikuttaa kunnalliseen päätöksentekoon.

Edellä mainituilla perusteilla nuorisovaltuuston edustajalla ei ole tarkoituksenmukaista olla säännöllistä läsnäolo- ja puheoikeutta kunnanhallituksen kokouksissa. Nuorisovaltuuston edustaja voidaan hallintosäännön 130 §:n perusteella kutsua tarvittaessa kunnanhallituksen kokoukseen läsnäolo- ja puheoikeudella silloin, kun käsiteltävä asia sitä edellyttää.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää vastauksena aloitteeseen, että nuorisovaltuuston edustajalla ei ole tarkoituksenmukaista olla säännöllistä läsnäolo- ja puheoikeutta kunnanhallituksen kokouksissa. Nuorisovaltuuston edustaja voidaan hallintosäännön 130 §:n perusteella kutsua tarvittaessa kunnanhallituksen kokoukseen, milloin käsiteltävä asia sitä edellyttää.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, puh. 040 317 4000

Käsittely

Leni Pispala esitti Riikka Raekannaksen ja Tarja Salosen kannattamana seuraavan muutosesityksen:

”Kunnanhallitus päättää vastauksena aloitteeseen, että nuorisovaltuuston edustajalla ei ole tarkoituksenmukaista olla säännöllistä läsnäolo- ja puheoikeutta kunnanhallituksen kokouksissa. Kunnanhallitus näkee kuitenkin tärkeänä nuorten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistämisen päätöksenteossa.

Kunnanhallitus päättää nimetä jatkossa nuorisovaltuuston kokouksiin kunnanhallituksen edustajan, jolla osaltaan lisätään vuorovaikutuksellisuutta. Kunnanhallitus pitää tärkeänä kaikkien vaikuttajatoimielinten kuulemisen ja osallistamisen jo valmisteluvaiheessa ja esittää, että lautakunnat jatkossa kutsuvat vaikuttajatoimielinten edustajat kokouksiinsa, silloin kun käsittelyssä on heitä koskevia asioita. Koollekutsujana toimii toimielimen esittelijä.

Tämän lisäksi lautakuntien ja kunnanhallituksen kokouksiin kutsutaan vaikuttajatoimielinten edustajat säännöllisesti vuosikellon mukaisesti mm. palveluverkon, hyvinvointisuunnitelman, talousarvion käsittelyyn. Nämä arvioidaan vielä erikseen yhdessä vaikuttajatoimielinten edustajien kanssa.”

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosesitys ja pidetään nimenhuutoäänestys siten, että

esittelijän pohjaesitys = JAA

Pispalan muutosesitys = EI

Äänestyksen tulos

6 JAA (Hägg, Jalava, Peltonen, Sailio, Tapiolinna, Vaulamo)

5 EI (Hyvämäki, Pispala, Raekannas, Salonen, Rätty)

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän pohjaesityksen äänin 6 JAA-5 EI.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä äänin 6 JAA - 5 EI esittelijän pohjaesityksen.

Jakelu

nuorisovaltuusto